DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr.617 CZWARTEK 6.STYCZNIA 1944 r. ROK V.

STANOWISKO RZĄDU W OBLICZU WYPADKÓW NA WSCHODZIE.

Rząd Polski wystosował do wszystkich rządów sojuszniczych,z którymi utrzymuje stosunki dyplomatyczne - deklarację, powziętą na środowym posiedzeniu Rady Ministrów.

"W zwycięskiej walce z niemieckim najeźdźcą wojska rosyjskie przekroczyły granice Polski. Fakt ten jest dowodem załamywania się niemieckiego oporu i zbliżającej się nieuchronnej klęski Niemiec, co przyniesie ostateczne wyzwolenie uciemiężonemu narodowi polskiemu. Naród polski pierwszy stawił czoło przemocy i przez cztery lata nie bacząc na ofiary prowadzi walkę z okupantem,nie wydawszy żadnego Quislinga. Polski ruch podziemny uderzał przez cały czas okupacji w najczulsze punkty wroga,niszcząc jego komunikację i uprawiając sabotaż oraz zabijał najwięcej zbrodnicze jednostki administracji niemieckiej. Wojsko polskie odbudowane dwukrotnie poza granicami Kraju,walczy bez przerwy w powietrzu,na lądzie i morzu. Niema frontu,gdzieby krew polska nie zmieszała się z krwią obrońców wolności, we wszystkich częściach świata Polacy stawali w pierwszym szeregu walczących.

Naród polski poniósłszy tak olbrzymie ofiary w nieugiętej walce,ma prawo domagać się uszanowania pełnej jego niepodległości i suwerenności,zagwarantowanej zasadami Karty Atlantyckiej i międzynarodowymi układami. Sprawiedliwość domaga się najszybszego przywrócenia władzy suwerennej na terenach uwolnionych z pod okupacji niemieckiej. Rząd polski,jedyny przedstawiciel i rzecznik spraw narodu polskiego,uznany przez wszystkich Polaków w Kraju i zagranicą oraz przez wszystkie rządy sprzymierzone stwierdza,iż fakty stworzone drogą gwałtu bez porozumienia między kontrahentami,są sprzeczne z zasadami Karty Atlantyckiej i sprawiedliwości. Naród polski całym swym postępowaniem wykazał,iż faktów i rozstrzygnięć narzuconych siłą nie uznał i nie uzna.

Przeświadczenie o konieczności ścisłej współpracy militarnej i politycznej między Polską a Rosją istniało zawsze w rządzie i narodzie polskim. Dlatego też rząd polski wydał w dniu 20.10.1943 rozkaz ruchowi podziemnemu w Kraju zaostrzenia walki z niemieckim najeźdźcą,unikania konfliktów z wojskiem sowieckim i nawiązania kontaktu z władzami rosyjskimi,gdy zaistnieją stosunki dyplomatyczne między obu państwami. Ścisłe porozumienie istniejące w chwili wkroczenia wojsk rosyjskich na ziemie polskie,umożliwiłoby organizacjom podziemnym pełną i wydatną współpracę z armią rosyjską. Rząd polski zawsze wyrażał swe przekonania o konieczności ścisłego porozumienia.

-.-.-.-

Liberalny dziennik londyński "News-Chronicle" zamieszcza treść wywiadu swego stałego współpracownika,członka angielskiego parlamentu Vernona Bartletta z premierem Polski Mikołajczykiem. We wstępie do wywiadu Bartlett pisze :

"Związek Sowiecki i Polska są sprzymierzeńcami Wielkiej Brytanii,ich wzajemne stosunki są niepewne i przeszkadzają w walce z Niemcami. Marwti to nas Anglików i bylibyśmy dumni,byśmy mogli złu zaradzić. W przekonaniu,że otwarta i szczera dyskusja może przyczynić się do wyjaśnienia sytuacji,zwróciłem się do premiera Mikołajczyka z pytaniami,na które otrzymałem szczere i wyczerpujące odpowiedzi.

Pytanie 1/ - czy Polska przystąpi do paktu czesko-sowieckiego ?

Dotychczas nie zwrócono się do nas z propozycją tego rodzaju. Inicjatywa musi wypłynąć od Rosji i Czechosłowacji. Przystąpienie Polski do paktu musi być poprzedzone wznowieniem stosunków dyplomatycznych sowiecko-polskich.

Pytanie 2/ - czy polski ruch podziemny i naród będą współdziałały z armią sowiecką po jej wkroczeniu na terytorium Polski ?

Gubernator Frank obiecywał cztery miesiące temu lepsze traktowanie Polakom

wzamian za współpracę z Niemcami i walkę z Rosją. Pomimo,że dwa i pół miliona obywateli polskich wymordowano,a 300.000 zamknięto w obozach koncentracyjnych i więzieniach,naród polski dał zdecydowaną odmowę. Dlatego Himmler przyjechał do Polski dla - pilnowania metod kruszących opór Polaków.- Między Rosją a Polską istnieje różnica poglądów co do terminu powstania polskiego.- Sowiety żądały od nas jawnego buntu i powstania,nie uczyniliśmy tego dotychczas -- wiedząc,że jeszcze nie pora. Ale moment - ten się zbliża. Dziś,gdy sytuacja dojrzewa, Polacy będą współpracowali z Rosją,jeżeli- polsko-sowieckie komplikacje graniczne będą usunięte.

Pytanie 3/ - jakie są stosunki rządu- polskiego w Londynie z Krajem ?

Jeszcze w czasie obrony Warszawy w - roku 1939 organizacje polskie opracowały - plan współpracy. Rząd w Londynie opiera - się na czterech głównych stronnictwach tj. Stronnictwie Ludowym,którego jestem członkiem,Polskiej Partii Socjalistycznej,Stronnictwie Narodowo-Demokratycznym i Partii - Pracy. Partie te utrzymują ścisłą łączność z rządem przez Pełnomocnika Rządu na Kraj. Natychmiast po zakończeniu działań wojennych społeczeństwo polskie dokona nowych - wyborów na zasadach demokratycznych.

Pytanie 4/ - na jakich zasadach ma - się oprzeć problem bezpieczeństwa w Europie wschodniej ?

Polska jest związana sojuszem z Wielką Brytanią,do którego to przymierza przykłada wielką wagę. Nader pozytywnie i z całą radością odnosi się Polska do istniejącego sojuszu angielsko-rosyjskiego. Konferencje w Moskwie i Teheranie dały decyzje, z którymi Polacy najzupełniej się zgadzają. Jeżeli marsz.Stalin powiedział,że chce silnej Polski w tej części Europy,to ---- oświadczam,że i Polacy życzą sobie silnej- i przyjaznej Rosji. Sojusz polsko-rosyjski z istniejącym przymierzem polsko-angielskim i sojuszem angielsko-sowieckim stworzyłby- pełne warunki bezpieczeństwa i pokoju w - Europie. Jak już zaznaczyłem sojusz polsko rosyjski musiałby być uzgodniony z istniejącym przymierzem Polski z Anglią".

-.-.-.-

Ambasador Polski w Waszyngtonie odbył narady z Cordell Hullem,których treść nie została podana do wiadomości. Cordell Hull zaznaczył,że rząd amerykański pilnie śledzi wszystkie sprawy,dotyczące wzajemnych- stosunków sojuszników.

NA FUNDUSZ PRASY : Lot-5o,Krakowiak-5o, -- Pstrąg-2o,Od Leszka i Zdzicha-14o,Zofia Anna-2o,B.W.-1oo,Energiczny-2o,Mańka-2o,F.T. -5o,F.T.-5o,Stasia-2oo,O.C.-6oo,L.M.-4o zł.

ROŚNIE KLESKA NIEMCOW NA WSCHODZIE.

Stalin w swym rozkazie dziennym oznajmił zdobycie Białocerkwi i Berdyczowa po -- 5-dniowych zaciętych walkach. Oddziały sowieckie,które zdobyły te miasta są lewą -- flanką armii gen.Watutina,która wkrótce połączy się z armią gen.Koniewa,operującą z - nad Dniepru. Los 60 niem.dywizji,znajdujących się w łuku Dniepru,staje się coraz -- bardziej krytyczny,bowiem prócz zajęcia --- Białocerkwi i Berdyczowa inne formacje rosyjskie znajdują się już o 60 km.na południowy zachód od tych miast,a 5o km.od Bohu,grożąc przecięciem ostatniej linii kolejowej,łączącej basen Dniepru z zachodem. Prawe skrzydło Watutina zagraża tej linii o kilkaset - kilometrów dalej na zachód swym marszem na Sarny i Równe. Kontrataki niemieckie na zachód od Nowogrodu Wołyńskiego zostały złamane,a wojska kozackie w kilku punktach --- przekroczyły granice Polski. Na tym odcinku odwrót niemiecki zamienił się w bezładną - ucieczkę z porzucaniem sprzętu i taboru.

Na konferencji prasowej w Berlinie --- niemiecki rzecznik wojskowy przyznał,że zimowa linia obronna została przełamana głębokim klinem rosyjskim.

EUROPEJSKA TWIERDZA BOMBARDOWANA Z WSZECH STRON.

Po dwóch nalotach w ciągu jednej doby, Berlin był znowu bombardowany przez formacje Moskito. W dzień Amerykanie dokonali na Kilonię swych dwóch największych dotychczas nalotów,gdzie w każdym brało udział po 125o maszyn. Anglicy uderzyli na Münster,dokonując zarazem gwałtownej ofenzywy lotniczej - na Pas de Calais i północną Francję. Bardzo silny ogień artylerii,powietrzna wroga obrona słabsza. W tych olbrzymich operacjach -- sprzymierzeni stracili tylko 34 maszyny, a zestrzelili 27 aparatów wroga. Z baz południowych zbombardowano gwałtownie Turyn,jego węzły kolejowe i fabryki łożysk kulkowych , Dubnicę koło Sofii w Bułgarii oraz bazy niemieckie w Jugosławii i Dalmacji.

OSTATNIE WIADOMOSCI - godz.8.3o rano.

W Bułgarii obserwujemy oznaki kryzysu na tle klęski Niemców na froncie wschodnim. Ajencje niem.zaprzeczają o przesileniu w łonie bułgarskiego rządu i aresztowaniu ks.Cyryla,ale koleje bułg.przejęte zostały przez Niemców,a wszelkie połączenia z Turcją przerwane. - Na Węgrzech parlament odbył tajne posiedzenie w sprawie żądań niemieckich odnośnie zwrotu części Siedmiogrodu Rumunii.- Istnieje możliwość kompromisu i utworzenia wspólnego bloku dla wspólnej obrony.

JUGOSŁAWIA W OBLICZU WAŻNYCH WYDARZEŃ.

Przemawiając w Izbie Gmin w końcowym zamknięciu swego sprawozdania z konferencji w Teheranie oświadczył min.Eden,że W. Brytania udziela gen.Tito w Jugosławii wszelkiej pomocy zarówno drogą morską jak i powietrzną i że akcja jego jest życzliwie widziana przez Amerykę i Rosję. Było to więc formalne wypowiedzenie się po stronie gen.Tito,którego prasa niemiecka inaczej nie nazywa jak bandytą albo agentem moskiewskim. Mniejsza o to,jak generał Tito nazywa prasa niemiecka,ważniejszy jest fakt,że udzielenie mu poparcia przez państwa alianckie niewątpliwie jest poważnym atutem w ręku partyzantki jugosłowiańskiej,a równocześnie votum nieufności w stosunku do rządu jugosłowiańskiego w Kairze i stojącego za nim króla Piotra.

Kapitulacja Włoch wytworzyła w Jugosławii sytuację bardzo powikłaną,a właściwie ujawniła fakty,które dotychczas dyskretnie chowano za kulisami rozgrywających się wypadków. Przeciwko gen.Michajłowiczowi,który od dwóch lat prowadził partyzantkę na terenie Jugosławii,a równocześnie opierał się na polityce separatyzmu narodowościowego i nie umiał zharmonizować odśrodkowe prądy nurtujące w Jugosławii,a bardzo skomplikowaną sytuację narodowościową opanować - pojawiła się opozycja,która doprowadziła do rozdwojenia wojsk powstańczych. Bardziej atrakcyjne hasła demokratyczne,głoszone przez gen.Josefa Tito przyciągnęły znaczną część ruchu powstańczego na jego stronę tak,że wkrótce po upadku Włoch zdołał on stworzyć armię dochodzącą dzisiaj mniej więcej do 250.000 żołnierzy. Armia ta powiększająca się z dnia na dzień,porwana hasłami demokratycznymi,jest dzisiaj głównym ośrodkiem walki przeciwko Niemcom, którzy w obawie,że mają utracić wszystkie pozycje obronne na Bałkanach,musieli przerzucić tu armię poważną,bo dochodzącą do 12 dywizyj. W miarę jak wojska gen.Tito zaczęły wyzwalać coraz większe obszary /dziś panują już nad całą prawie Czarnogórą,okolicą Dubrownika,znaczną częścią Bośni,znaczną częścią wybrzeża i wysp adriatyckich/,narzuciła się siłą rzeczy konieczność utworzenia jakiegoś rządu prowizorycznego,któryby się podjął ich administracji. Dlatego dn.12.grudnia gen. Tito powołał prowizoryczny rząd Jugosławii i zawiadamiając o tym społeczeństwo wezwał wszystkich do jedności we wspólnej walce przeciwko okupantom. Podstawą rządu nazwanego Komitetem Wyzwolenia jest równouprawnienie wszystkich narodowości i stanów,a więc zasada,której się ostro przeciwstawiał gen.Michajłowicz. W specjalnym rozkazie zaznaczył gen.Tito,że w Komitecie Wyzwolenia wszystkie narodowości będą miały swoje przedstawicielstwo przez trzy ciała reprezentacyjne. W skład organu wykonawczego wchodzą reprezentanci wszystkich klas i narodowości ; dodać należy,że Rosja która udzieliła pełnego poparcia komitetowi gen.Tito,a nawet wysłała do Jugosławii misję wojskową w komunikacie komisariatu dla spraw zagranicznych oświadczyła,że mając na względzie powodzenie walki o wyzwolenie Jugosławii popiera również akcję Czetników gen.Michajłowicza,znajdującego się obecnie gdzieś na granicy serbsko - bułgarskiej.

Tymczasem jednak,poparcie udzielone przez aliantów gen.Tito wywołało ostrą opozycję rządu jugosłowiańskiego w Kairze , stojącego w dalszym ciągu za gen.Michajłowiczem. Wytworzyła się więc sytuacja bardzo krytyczna tymbardziej,że rząd w Kairze otwarcie wypowiedział się nietylko przeciwko komitetowi gen.Tito,ale również przeciwko Anglii i Ameryce. Wskutek tego niedawno radiostacja wolnej Jugosławii zaatakowała gwałtownie rząd króla Piotra,domagając się jego rozwiązania i uznania za reprezentację Jugosławii komitetu gen.Tito. Było to votum nieufności żywiołów demokratycznych w Jugosławii,z którym oczywiście powinien się liczyć król Piotr choćby dlatego,że za nimi stoi nietylko ogół społeczeństwa jugosłowiańskiego,ale również wielkie demokracje Zachodu. Oczywiście wypadki te pokrzyżowały plany niemieckie i dlatego władze okupacyjne chcąc sparaliżować żywiołowy ruch wypowiadający się po stronie gen. Tito,utworzyły w Cetynii w Czarnogórze rząd marionetkowy,co oczywiście nie znalazło żadnego echa w Jugosławii. W każdym razie na tle dzisiejszej sytuacji,która wytworzyła się w Jugosławii rozpoczęła się pierwsza faza walk między ruchem demokratycznym gen.Tito,a reakcją,mającą wyraźne oddźwięki w rządzie króla Piotra. Ze ruch demokratyczny,niosący ze sobą świeże hasła i mający wszechstronne poparcie aliantów odniesie zwycięstwo,to nie ulega najmniejszej wątpliwości,że zaś pociągnie to za sobą również upadek dynastii i przejście do rządów szczerze demokratycznych - to również jest pewne.

-.-.-.-

"M. I. 5".

Londyński tygodnik "Picture Post" -- przynosi w jednym z ostatnich numerów kilka interesujących informacji na temat -- brytyjskiego wywiadu wojskowego M.I.5 -- /Military Intelligence 5/. Człowiek,który stoi na jego czele,nie jest społeczeństwu znany. Według domysłów "Picture Post" jest nim Eden albo Vansittard,zajmujący oficjalnie stanowisko doradcy rządowego.

Vansittard,wytrawny dyplomata,znany z wielu wystąpień przyjaciel Polski,"szara eminencja" polityki brytyjskiej, jest przedstawicielem ruchu "Never again" /nigdy znowu/,którego celem jest najbardziej bezwzględna polityka wobec Niemiec i najsurowszy odwet.

Według informacji "Picture Post", M.I.5 miało zatrudniać przed wojną 2.000 agentów w samej Europie,w czym 60 % kobiet. Podczas wojny liczba ta oczywiście znacznie wzrosła,obejmując ludzi wszelkiej narodowości,stanu społecznego i wieku. Co do działalności M.I.5 pismo brytyjskie daje informacje bardzo skąpe.

Dowiadujemy się naprzykład,że w roku 1940 major Glubb,uczeń słynnego pułkownika Lawrencea,przewędrował na wielbłądzie w przebraniu Araba całą włoską Libię,zdobywając ważne informacje,przyczym jego współtowarzysze z karawany byli przekonani,że jest on takim samym kupcem arabskim jak oni. Major Glubb dostarczył między -- innymi brytyjskim fabrykom broni danych - co do nawierzchni pustynnej w rozmaitych punktach Libii,co pozwoliło na zbudowanie specjalnego czołgu pustynnego,typu "Mark IV".

Znane są poza tym dwa fakty,w których agenci brytyjskiego wywiadu wojskowego przyczynili się do zadania nieprzyjacielowi dwóch ciężkich ciosów przez lotnictwo sprzymierzonych : 1/zniszczenie przez bombowce brytyjskie głównej kwatery niemieckiej na Sycylii /hotel San Marco w Taorminie/ tej samej nocy,kiedy przeprowadzono desant,co miało wielkie znaczenie dla całej kampanii sycylijskiej i 2/nalot na Poenemunde na dziesięć minut przed pokazem nowej broni. Nalot ten obok nieznanych zniszczeń w materiale,spowodował śmierć szefa sztabu Luftwaffe,Jeschonka i wielu sztabowych oficerów.

Niezwykle interesującą i niesłychanie wpływową instytucją jest stworzony w czasie obecnej wojny "Komitet Politycznego Prowadzenia Wojny" /Political Warfare Comitee/,któremu podporządkowane jest naprzykład radio brytyjskie. Działalność tego komitetu,którego skład osobowy nie jest ujawniony - jest bardzo szeroka. Komitet ten czuwa nad całokształtem i kierunkiem każdej akcji propagandowej, otrzymuje i opracowuje wiadomości z krajów okupowanych,wrogich i neutralnych.

Dokładniejszych informacji o działalności tego komitetu prasa brytyjska ze zrozumiałych względów nie podaje, z tego już jednak,co jej wolno czasami napisać na ten temat widać,że obok armii lądowej,morskiej i powietrznej owa "czwarta część sił zbrojnych" - propaganda polityczna,została doprowadzona do siły bojowej,dającej się mocno we znaki nieprzyjacielowi w obecnej fazie "wojny nerwów".

UMARLI NIE MOWIA,NIE CZYNIA.

Himmler,jak krążą wiadomości prywatne,w czasie swojego przemówienia instrukcyjnego do wyższych dowódców i oficerów SS i policji,miał się wyrazić : "Jeżeli przegramy wojnę,to jest jasne, iż nasz 80-milionowy naród skazany zostanie na śmierć. Jeżeli do grobu ma zejść taki naród,to wprzód musi zniknąć przynajmniej pięć razy tyle innych narodów. Wypełniając swoje zadania bezpieczeństwa narodu niemieckiego na odcinku polskim,wiecie dobrze,że jest to naród nam najbardziej wrogi. Polacy są gorsi od Anglików,Francuzów,Rosjan i Czechów. Nie potrzebuję przeto nikomu tłómaczyć dokładnie ani wyjaśniać,co ma czynić w krytycznym dla nas momencie dziejowym.- Wierzę,iż każdy z was spełni włożony na się obowiązek strzeżenia dobra i spokoju narodu niemieckiego,a także wykona zadania,mające na celu osłabienie zemsty naszych wrogów. Umarli nie mówią nie czynią ..."

O S T R Z E Ż E N I E.

Zapowiedziane są w dalszym ciągu dorywcze łapanki co kilka dni,raz przed południem,a raz pod wieczór. Na miasto będą wypuszczane patrole po 5 osób,które mają rewidować przechodniów. Dotychczasowe wyniki zatrzymywania osób na ulicach dawały dobre wyniki,gdyż przychwycono sporo osób z bronią. Taką kontrolą będą objęte restauracje,jadłodajnie,kawiarnie i t.p. Od stycznia nadto są przewidywane generalne łapanki uliczne na większą skalę.

---oooOOooo---